

Nro 11.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 6-dik napján 1793.
éjztendőben.*

Lengyel Ország.

Lengyel Országának dolga naponként, mind több több vizontagságokkal láttatik külföldni. Eggy részről a' köz társaságnak hányatló állapottyán búsongó király és fő Rendek azon hányyak vetik elméjeket, minémű szerekkel kelene kesergő szíveiken ejtett sebeket ényhíteni és gyógyítani, miként lehelsen édes hazájokat előbbi egéltségében és épségében tovább is meg tartani. Más részről azon iparkodnak az Orosz, és Prussziai uralkodó fejedelmeknek követei, hogy a' réájok bizatott dolog, u. m. Lengyel Ország fel daraboltatása, önnön maga a' Lengyel nem-

zet által is jóvá hagyattafson, és meg erősitettesen. E' végre újokban két fontos írásokat közlöttenek Juniusnak 24 napján a' Grodnói diétának tagjaival, mellyekben azt adják a' Lengyel fő Rendeknek tudokra, hogy az ő fejedelmek egy haj-szálnira sem akarnak előbbi fel tételektől el távozni. — Az Orosz követ által bé adatott frászórúl szóra ekképen vagyon: „ Az alább írt
 „ Orosz tellyes hatalommal fel ruháztatott minister
 „ kötelesnek lenni tartya magát, múlt Juniusnak 19
 „ napján közlött írására adatott válafrza felelni,
 „ hogy ő a' néki adatott parantsolattól és instru-
 „ ctiótól, avagy tudósitástól el nem állhat, és
 „ mivel alább írt fejedelem aszfonyának paran-
 „ tsolattyát minden pontyaiban, és siettséggel
 „ végbe szokta vinni; ahozképest minden télo-
 „ vázás nélkül, meg akar a' Pétersburgi és Ber-
 „ lini udvaroknak, múlt Aprilisnek 9 dik napján
 „ tett declarációjok, avagy magok meg határo-
 „ zása mellett, melly égyedül a' Lengyel közön-
 „ séges társaságnak jövődöbeli tsendelségére, és
 „ boldogságára tzelez, maradni. Annakokáért
 „ másod ízben is kéntelen az alább írt a' Len-
 „ gyel Rendeket arra kérni, hogy minden hala-
 „ dék nélkül nevezzek ki a' kívant deputáziót,
 „ hogy ekképen annyival hamarabb lehessen a'
 „ szükséges *ratificatióra*, avagy jóvá hagyásra,
 „ és utolsó égygyefségre lépni, különben igen
 „ kedvetlen következesei lehetnének a' további
 „ halogatásnak, mind a' közönséges társaságra,
 „ mind annak jövődöbeli állapottyára nézve. —
 „ Azonban el nem fogja alább írt mulatni mind-
 „ azokról, mellyek eddig mind két részről tör-
 „ téntenek, fejedelem aszfonyát híven tudósítani.
 „ *Íratott Grodnóban Juniusnak 24-dik napján 1793-*
 „ *esztendőben.*

Sievers Jakab.

A' Prussziai követnek, ugyan ezen tárgyra nézve bé adott második írása ekképen vagyon:
 „ A' Prussziai királyi Felségnek alább írt minis-
 „ terje vette tegnáp, u. m. Juniusnak 23 napján,

„ a' nevezett hólnapnak 19-dikén bé nyújtott írá-
 „ sára adatott feleletet, az Orosz követnek ada-
 „ tott válasznak mássával égyütt, és kéntelen
 „ egyenesen azt felelni, hogy instructiójának ereje
 „ szerént eggy lépésnit sem távozhatik attól el,
 „ a' miben ő Felsége a' Prusziai király, a' Fels.
 „ Orosz Császárnéval mint frigyesével meg égy-
 „ gyezett. Ahozképest múlt Aprilisnek 9-ik nap-
 „ ján adatott declaráció szerént kellettük a' do-
 „ lognak változhatatlanul meg maradai. Annak-
 „ okáért el kerülhetetlenül szükségesnek lenni iti-
 „ li az alább írt, hogy a' kivánt *delegatio* mi-
 „ nél előbb neveztesen ki, a' mellyel tractálni
 „ lehessen a' vég contractusról és ratificatióról,
 „ avagy jóvá hagyásról. Ennek további halasztá-
 „ sa bizonyosan veszedelmet fogna a' Lengyel kö-
 „ zönséges társaságnak okozni. Azomban, min-
 „ den késedelem nélkül meg fogja az alább írt,
 „ a' Juliusnak 19 dik napján bé nyújtott írására
 „ a' felséges Rendek által adatott választ ő Prusz-
 „ ziai Felségének küldeni. — *Iratott Grodnóban*
 „ *Juniusnak 24-ik napján 1793-dik esztendőben.*

Buchholz.

Akárki is könnyen képzelheti azt a' fájdal-
 mas érzékenységet, mellyet e' két írásoknak fel-
 olvastatása a' jelenlévő Lengyel Rendekben szer-
 zett. Egyetlen égnél több nem találtatott a'
 diétára küldetett 18 követek közül, a' ki a' kivánt
 delegatióra voksolt volna — mindnyájan eggy
 értelemben vóltanak a' királlyal, a' ki veszedel-
 mesnek lenni itilte a' két udvarok által kivánt de-
 legationak ki neveztetését, és abban égyeztenek
 meg, hogy minden Európai szomszéd hatalmassá-
 gokhoz követek küldettetének e' dologra nézve.
 Ugyan ezen Juniusnak 24-ik napján tartatott kö-
 zönséges gyűlésben olvastatott fel a' jelenlévő
 Rendeknek kivánságára az a' Nóta, avagy Jegy-
 zés is, mellyet azon alkalmatossággal kivánt az
 Angliai minister a' Lengyel közönséges társasággal
 közleni. Méltó, hogy én is közöllyem azt érde-
 mes olvasóimmal: „ Nagy figyelmetességgel vet-

„ te az alább írt *Sulkowfzhy* hertzeg, és *Plat-*
 „ *ter* Gróf által a' Berlini és Pétersburgi udva-
 „ rokhoz küldetett nótákat, avagy jegyzéseket.
 „ A' miképen az alább írtnak látják, mind a'
 „ Fels. király, mind az Ország gyűlése a' jelen-
 „ való környúlállásokhoz illendöképen művelte-
 „ nek, és egy szálmit sem kételkedik az alább
 „ írt, hogy ő Felsege és a' Lengyel király, a' je-
 „ lenvaló időnek fontos szempillantásai között,
 „ mind azokat el ne érhetné, a' mellyeket rég-
 „ től fogva kívánt a' Nagy Britanniai király ő
 „ Felsege a' Lengyel közönséges társaságnak. —
 „ *Grödäbän Juniusnak 24 ik napján 1793-dik esz-*
 „ *tendőben.*

Gardner Wilhelm
 a' Britanniai királynak ministere.

Német Birodalom.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Moguntzia városa fel adattatásának fel tételeit, hiteles kéztől vettük, hitelesen közölhetyük is tehát azokat érdemes olvasóinkal. Egygyik részről Prusszus Generál Lájjinánt Gróf *Kath-reuth*, más részről pedig d' *Oyre* Frantzia Generál tulajdon kezeik alá irásásokkal vala meg erősítetve. Szórául szóra így vagynak ezek a' fel tételek:

1. A' Frantzia sereg *Moguntziát* és *Casselt* minden erősségeivel frantzia és más ágyúkkal, nem külömben minden magazinumaival és hadi eszközeivel egyetemben által adja ő Felsegének a' Prussziai királynak.

2. Minden hadi betsülettel ki fog a' Frantzia örizet onnan menni, és magával fegyverét, tábori butorját, és minden maga tulajdonát, az útra szükséges eleséggel egygyütt el vinni; mindazáltal arra kötelezi magát, hogy egész esztendeig nem fog a' szövetséges hatalmások ellen szolgálni, és hogyha néhány fedett szekerek fogának onnan ki menni, hatalma leszen ő Felse-

gének a' Pruffziai királynak azokat tettzése szerint meg vizsgáltni.

3. *D' Oyre* Generálnak személyesen két 4 fontos ágyúk fognak engedtetni.

4. Minden őrizethez tartozó Frantziáknak, ki fogás nélkül szabad lefzen lovaikat, szekereiket, és vagyonaikat magokkal el vinni.

5. Ezen capitulatiónak meg erősitetése után 48 órákig fog a' Frantzia őrizet még a' várban benn maradni, és ha' talám ez az idő elég nem lenne dolgaiknak el végzésére, még 24 óra fog azokhoz engedtetni.

6. Szabad lefzen a' Fr. fő kormányozónak a' királytól adattatandó pafsusok mellett néhány Agenseket el küldeni, a' kik pénzt vigyenek a' Fr. őrizet által tett adósságoknak ki fizetésekre, addig is pedig néhány kezéseket fog a' Fr. őrizet hátra hagyni, a' kik tökéletesen támaszkodhatnak az ő Felsége őltalmára.

7. Külömb-külömb colonnékben és időkben fog a' Fr. őrizet onnan ki masirozni. Mindenik colonnének bátorságára, egészen a' Fr. határig, Pruffziai katonák fognak adattatni. Szabad lefzen a' Fr. kormányozónak, vagy fő rangú tiszteket, vagy hadi Commissáriusokat előre küldeni, a' kik t. i. a' Fr. seregeknek kvártélyt tsinálnanak, és eleséget szerezzenek.

8. Hogyha a' Fr. seregek bagázsiainak el vitelekre tulajdon lovaik elegendők nem vólnának, tehát azon vidékekből, mellyeken által mennek, elegendő lovak fognak számokra rendeltetni.

9. A' betegek és sebések Metzbe és Thionvillébe vizen fognak a' Fr. nemzetnek költségén vitettetni.

10. Minekelötte a' Frantzia őrizet egészen ki nem menne a' városból, eggy jelen nem lévő Moguntziai lakosnak sem szabad oda visszamenni.

11. Ezen fel tételeknek meg erősítések után mingyárt el foglalhatták az ostromlók e következő ör állásokat, u. m. a' *károly sántzot*, az *Olafz sántzot*, az *Ersébeth és Filep sántzát* s. a. t. Az új kaput, és a' Rajnán lévő hidnak végét, ezen folyó viznek jobb partján a' Frantzia seregekkel elegendesleg fogják el foglalni.

12. Mihelyt lehetséges lehet, mindjárt által fogják a' fegyveres háznak igazgatói, és az artilleria, avagy pattantyús seregnek feje a' gondviselések alatt lévő fegyvereket hadi szerzőmokat, 's plánumokat s. a. t. adni.

13. A' magazinumoknak, és az azokban lévő dolgoknak által adattatások végett hadi Commissárius fog ki neveztetni.

14. A' szövetséges seregektől által szökött katonákat mind égygyig ki fogják a' Frantziák adai.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Moguntziai Fr. őrizet, a' betegeken és sebbe esteken kívül 17 ezer főre ment a' capitulatiónak végbe menetelekor.

Hadi Történetek és Környül állások.

Nem sokára éppen olly kellemetes hírrel kedveskedhetünk E. Olvasóinknak *Valencziennesről*, mint a' minémüvel kedveskedtünk *Condé és Moguntzia* várairól. *Valencziennes* ostromlásában még mostan is éjjel nappal izzadoznak vitéz seregeink. Gyakorta szerentsét próbálnak ugyan a' Frantziák, és hol eggy, hol másfelé való ki ütések által akarják sántz - battersia és miña ásóinkat munkáikban meg akadályoztatni, és ha szerit tethetnék, útat nyitni magoknak az ostromló seregeken által; mindazonáltal a' közönséges tudósítások szerént, még eddig nem bódogúlhattak fel teteleikben. Ott vigyáz *Koburg* hertzeg árgusi szermeivel. Ott forog *Hohenloé* hertzeg vitéz karjaival. Ott bátoritnya a' győzedelemhez szokott Cs. K. seregeket. Ott vitézkednek *Ottó* 's *Fábry* Ge.

nerál Májorok, és *Dévay* Obester a' magok árnyékától meg retteni nem szokott *Barkó*, *Eszterházy*, és Császár huzárokkal. — Látsuk közelebb miként vagynak a' környül állások a' *Mársnak* tsatázó mezején.

Juliusnak 22 ik napján két colonnéba, mellynek egyyike egyyike 800 főből állott, támadták meg a' Frantziák *Commines Nord* mellett örrön állott *Laudon* szabad seregbeli és vadász 40 katonáinkat. Ezek sokkal erőtelenebbek lévén, mintsem ellene álhattak volna az ellenségnek, a' *Hutten* mellett örrön állott fő strázsához vonták magokat visszra, holott vitéz pajtásaik és 20 Hollandus huzárok menvén segítségekre, meg támadták a' *Wervick* és *Commines* közt lévő Ország úttya mellett fel felé masirozó Frantziákat, még pedig olly jó ki menetellel, hogy tsak hamar 3 tífzet és 12 köz embert teritettek le közzülök a' földre — magok közzül egyy tífzt, u. m. *Braunfeld* zászló-tartó, 7 köz ember, és két Hollandus huzár estenek sebbe.

Következett napon jókor reggel, 5 colonné Cs. K. seregek állitattanak ki a' *Cambray* és *Ojzy* közt táborozó ellenségnek, és vidékeknek meg kémlelésekre. Ahozképest *Ottó* Gen. Májor a' néki adattatott parantsolat szerént 700 lovalsal indúlt ki *Haspres* felé, holott *Barkó* Regimentbéli Obester *Quietovszky* 300 huzárral *Hordaingis* — maga pedig *Ottó* Generál *Rievwig* mentenek elől, és az ottan örrön állott Frantziákat visszra verték, és le is ejtettek közzülök egynéhányat, az alattak valók közzül két huzár és két ló sebesitetek meg.

Ugyan akkor 400 *Latour* regimentebeli dragonyosokkal ment *Benyovszky* F. M. L. *Solesmes*hez, holott egy tsuportot hátra hagyván *St. Hilarius* mellett lévő tetökre ment fel, hogy ekképen az *Ottó* Gen. Májornak osztályával égyegyben lehelsen.

Minekutánna *Koburg* és *Holienloé* herzegek az ellenség táborának fekvését világosan meg szemlélték, és így fel tett tüzelyokat tökéletesen el érték volna: mindazáltal azt is jó eleve el látták, hogy az ellenség, kémselésből vissza menendő vitézeinket nemcsak szemén tartani, hanem nyomban is követni fogja: ahozképest *Metsery* és *Gönczy* hadnagyok egynéhány hufzárokkal és könnyü szerü lovasokkal lesbe állitattanak, a' kik a' mellett el ment Frantziák közzül egynéhány embert le is vágtek, 5 pedig lovastól együtt el fogtak.

A' *Scaldisnak* bal partyán 300 *Eszterházy* hufzárokkal ment *Dévy* Obester *Mustainkba* holott bal részének fedezésére, és a' *Bouchaini* várnak szemén való tartására, 6 csoportot hátra liagyván, a' többivel a' *Felschaini* tetökre ment, hogy így alkalmatosságot szerezzen *Gr. Clerfuit* hadi tármesternek; az ellenség táborának azon részről való meg kémselésére. Az alatt két batalion *Fr. gyalogság*, és egy *escadron* lovasság menvén ki a' *Bouchaini* várból kémselő seregeink után eredtenek, és a' nállok lévő 4 ágyúból mintegy 16 lövést tévén, elől menő vitézeink közzül 1 embert, és 1 lovat sebesitettek meg.

Ugyan akkor 500 Császár hufzárokkal masirozott *Aubrechicourthoz*, holott ő maga a' *Dovaytól* *Bouchainig* vivő mezőséget el foglalta, a' *Gen. Quartier-meister-stabtól* való *Oberstlájtnánt* *Schmidet* pedig 150 hufzárral a' *Bentnicourti* tetökre küldötte, a' ki a' külső vigyázaton állott Frantziák közzül egy embert el is fogott.

Hasonló fel tétellel ment *Karajtzay* könnyü lovas regementyéből való *Oberster Eltznitz* 200 lovasal, és egy osztály német gyalogsággal a' *Scarpe* vizének bal partyán, a' *Flinesi* Apáturság felé, a' hová elől menő vitézi érkezyén, az ellenséget ki üzték, és az imitt amott örrön állott Frantziákat rész szerént le vágtek, rész szerént pedig el fogdosták.

A' Hollándiai örökös fejedelmet Juliusnak 22-dik napján reggeli 9-edfél órakor eggynehány helyen n. *Wervick*, *Tourcoing*, *Roncq*, *Hallouin*, és *Commines* mellett meg támadták a' Frantziák. Ahozkepest mindjárt patantsolatot adott, *Breitenbach* Obester granatéros batalionnyának, hogy a' *Hallouin* mellett hányt föld várat két 6 fontos ágyúval el foglalják, más batalionoknak és lovasoknak pedig, nevezetesen a' *Darmstadti* batalionnak, és *Casseli* escadronnak, hogy a' *Granvilleri* tetőkre mennyenek. Melly rendeléseknek az a' hatása vala, hogy a' Hollándiai szabad seregek mindjárt eleintén vissza nyomták a' *Granvilleri* elől ment Frantziákat, azokat pedig a' kik *Comminesig* és *Worvikig* előre nyomultak, *Linden* Obester vissza üzte, mellyet halván a' *Rysse* alatt lévő Frantziák, nem méreztettek szerezését próbálni. Ezek voltak múlt hólnapnak végén Frantzia *Flandriában* esett nevezetesebb történetek, látsuk továbbá mint folynak a' hadi dolgok a' Német birodalomban.

Germershejmből érkezett tudósítások szerént múlt hólnapnak 22-ik napján ismét kerefstül akarták magokat a' Frantziák az Austriai és Prussziai hadi seregeknek linéáján vágni. Ahozkepest reggeli 6 óra tájban seregünknek jobb szárnyát meg támadván külső örrön állott vitézeinket a' le vagdalt fáknak háta mellé szoritották, el foglalták a' tükör hidat, és *Belhejmot*, és mivel az eggyesült seregeknél sokkal nagyobb számmal voltak, lehetetlen volt őket azon napon helyeikből ki mozdítani. Hasonló módon bánt eggy más Frantzia colonné seregünknek közepével, és minnekutánna külső örrön állott vigyázatainkat vissza nyomták volna, egészen sántzainkhoz fúrták magokat, holott ágyúink ráá süttetvén, sok embert el vesztettenek. Itten tehát mind ágyúinknak záporai, mind *Sándor Leopold* magyar huszárjai által vissza sodortanak, dél után 2 óra tájban vissza fordultak, és azoknak mentenek segítségekre, a' kik seregeinknek jobb szárnyát meg támadták. Válogatott seregeik, számos ágyúik, és

mutatott vitézi bátorságok elegendő jelei valának annak, hogy ők bizonyosan valamelly dolgot akartak végben vinni. — Ellenben az Austriai és Prussziai lovaság is, melyet a' gyalogság és az ágyúknak heves tüze hatalmasan segített, elegendő bizonyosságait adta vitézi szívének, és meg nem engedte az ellenséget azon helynél bellyebb nyomolni, melyet mindjárt eleinten el foglalt ör álló vitézeinktől. Bizonyosan ugyan meg nem határozhattuk az ellenségnek veszteségét, annyit mindazonáltal mondhatunk, hogy egynéhány ezer maradt közzülök a' tsata piatzon.

Juliusnak 25-dik napján *Spirában* költ levélből olvassuk, hogy a' *Landautól* fogva *Kolmárig* fekvő és táborozó Frantziáknak száma 120 ezer főre megyen, és sokan el hitték magokkal, hogy rövid idő alatt egygy véres ütközet fog a' két hadakozó felekezet között történni; sőt ki is rendeltettenek immár 200 szekerek a' sebesekek és tábori butoroknak el vitelekre; hanem mi-helyt fülökbe ment a' Frantziáknak *Moguntziának* fel adattatása, és az Austriai s Prussziai hadi seregeknek *Landau* felé való menetelek, mingyárt visszsa vonták magokat, a' német seregek pedig nyomon követték őket.

Cavallerie Generál Gr. *Wurmser* illyetén tudósítást bocsátott *Hochstadti* kvártélyából, a' Fels. udvari hadi Cancelláriához, hogy minekutánna az ellenség nemtsak a' Prussziai seregeknek jobb szárnyát, és az ottan lévő Austriai seregeket visszsa nyomta, a' *Rombergi*, *Rothi*, és *Veyheri* tanyáinkat el foglalta, és más előmeneteleket is tett volna; Jul. 24-ik napján jókor reggeli két colonnéba indította ki Gr. *Wurmser* *Germersejmtől* a' kormánya alatt lévő seregeket, mellynek egyike *Rülshejmhoz*, másika *Belhejmhoz* nyomult előre. Az első colonnéból *Herd* felé küldött egygy ofztályt, a' melly az ottan 10 ágyúval állott ellenséget mingyárt el üzte, a' többi egyenesen *Rülshejmra* rohanván, az ott lévő öld várakból ki hajtotta az ellenséget, sőt még

az erdőből is ki kergette őket. A' *Bellheim* felé ment colonné az elsöbbel ölzve tsatolván magát, a' *Herkshelmi* tetökön, *Offenbach* felé indult, mellyből már annakelőtte *Mészáros* Gen. Májor 5 órákig tartott tsatázása után ki üzte a' Frantziákat. Így lévén a' dolog *Insheim* felé indult Gr. *Wurmser*, mellyet észre vévén az ellenség ottan lévő 7 föld várait el hagyta, és noha egy *Landauból* segítségére ment colonnéval magát ölzve tsatolta, mindazáltal tsak ugyan ki nem álhatta a' sarat, és minekutánna *Inflingnél* lévő széna magazinumát fel gyújtotta volna, egész *Weisenburgig* vonta magát vissza. E' szerentsés történeteknek az a' jó következése volt, hogy az ellenség az annakelőtte seregeinktől el vétetett *Rombergi*, *Rothi*, és *Weyheri* tanyákat ismét el hagyta, mellyeket a' miénk ismét újra el foglalván, semmit nem tarthatnak az ellenségnek előre való metelektől.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frantzia Ország.

A' hol elől víz, hátul tűz vagy on, ritkán lehet ottan szabadulást reményleni. Illyetén állapotban vagy on mostan Frantzia Ország. — Köörös környül mind a' vizen, mind a' szárazon igen hatalmas ellenségek állanak határain, a' kiken emberi módon szölván, lehetetlen nékiek gyözedelmeskedni, akár mint erőltetsék magokat, végtére is térdet 's fejet kell azoknak hajtaniok. Belöl, t. i. hazájokban, három szakadás vagy on közöttök. Az első az úgy nevezett *Royalistáké*, az az, királyt kívánóké, kiknek számok naponként mind jobban jobban nevededik, és ámbár imitt amott diadalmat vettének légyen is rajtok a' patrióták; de tsak ugyan el nem nyomhatták őket egészlen. Bátor eléggé pökte légyen is márkát *Santerre* Generál, a' szabad seregekkel Párisból lett el metelekor, és avval biztatta légyen a' N. Gyűlést, hogy valamint hajdan a' Rómaiak *Hannibálnak* emlékezetétől rettegtének, úgy az ő híretől is meg fognak a' Royalisták rémülni: még

is mindazáltal nemhogy ő maga, de más patriota Generálok sem vihették azt végbe, a' mire ő maga magát le kötelezte, még is számos osztályok vagynak az Országban, nevezetesen a' *Ligeris*, vizeinek két partján fekvők között, melyek kézzelbék minden vagyonukat és életeket fel áldozni, mint magokat az új constitutió alá vetni. A' második, a' Jacobinusoknak, az az, azoknak, a' veszedelmes embereknek serege, a' kik mingyárt a' revolutziónak kezdete után a' Jacobinus szerzeteseknek klostromjában tartottanak gyűléseket, és eleitől fogva ellenségei voltak a' királyi hatalomnak, és a' monarchica igazgatás formájának. A' mióta ezek a' velek ellenkező *republicanus*, és mértékletesebb részben, múlt Majusnak 31-dik, és Juniusnak 2-dik napján erőt vettek, és 22 ót közülök tömlöztökre hanytanak, azóltától fogva mindeneket szabad kények lzerént mivelnek. Ezeknek fejedelme vala *Marat*, ezeknek pártján vagyon a' Párisi kölség is, ezek rontották le a' Frantzia monarchiának erős alkotmányát — ezek voltak XVI *Lajos* szerentsélen király halálának okai is, ezeknek kohában öntetett Frantzia Ország közönséges társasággá, ezeknek míve a' leg újabb Frantzia constitutió is, mellynek ezen hólnapnak 10-dik napján leszen a' szövetség mezején való fel szenteltetése, ezeknek kezeikben vagyon mostan Fr. Ország veszedelmes szélveszekkel küszködő hajójának evező lapáttya; — ezek, minteggy erőszakosan akarják a' lakosokat magok értelmeknek veszedelmes örvényébe húzni. Ezekkel ellenkező a' *harmadik* szakadás, mellynek fejei a' fogságból mesterséggel ki szökött *republicanus* nemzeti képviselők, és *Winpsen Felix* Generál. Ennek félzke vagyon az Orzágnak déli osztályaiban, nevezetesen a' *Girondi* és *Calvadosi* osztályokban, és néhány nevezetes és népes városokban, u. m. *Marsiliában*, *Burdegalisban*, és *Lyonban*. Ezeknek nem tzellyok a' régi igazgatás formájának vissza állitása, hanem tsak a' Jacobinusi indulattal bíró N. Gyűlés tagjainak meg zaboláztatása, és az

azok által készítettett bálványnak le rontása. E' végre immár számos seregeket is gyűjtötenek egybe, és nem sokára fegyveres kézzel fognak Páris alatt meg jelenni, s fel tételeket tökéletességre vinni.

E' két szakadással küszködik mostan a' N. Gyűlés, és valamint az égyyiken, úgy a' másikon is diadalmat akar venni, és egészen maga fejessége szerént forgatni a' Fr. köz társaságnak kerekeit. Ahozképest többnre azoknak az írásoknak fel olvastatásában töltik el gyűlléseiket, mellyekben néhány töllök el szakadott, de tselekedeteiket meg bánt olztályok az új constitutiót jóvá hagyják, és annak vagyonaikkal s véreikkel való védelmezését igirik.

Juliusnak 15 napján tartatott ülésben *Merlinnek* és *Giletnek*, a' *Bresti* ki kötő helynél táborozó Frantzia seregekhez küldetett két nemzeti biztosnak leveleiket olvastattanak fel, a' kik azt irták Juliusnak 2-dik napján *Nantes* városából, hogy a' *Rennesi*, és *Vannesi* utak most már szabadosok, és bátorságosok — hogy a' *Royalisták* mindenütt vissza vonták magokat, és hogyha a' Fr. köz társaságnak hadi seregei egyenlő szívvel és erővel fognak ellenek dolgozni, 8 nap múlván egészen szélyvel szórhattyák őket. — Az *Eurei* olztályba hadi néppel küldetett nemzeti biztosok arról tudósították *Vernonból*, felső Normanniának városából a' N. Gyűlést, hogy Jul. 12-ik és 13-ik napján meg ütközvén a' patrioták a' békételen, avagy pártos olztályoknak seregeivel, ezeket keményen meg verték, és egész *Eureux* (*Ebrocum* avagy *Eburo*) városáig szoritották őket vissza. Ugyan ezen napi ülésben, *elsőben*, azt a' végzést hozta a' N. Gyűlés, hogy minden Fr. tábornál négy négy nemzeti biztos maradjon, a' többi pedig térjen vissza Párisba; *másodszor*, hogy, a' kik a' hazájokból ki költözött lakosoknak el titkolt jószágaitat fel adják, azokuak egygy tízed rész fog azokuak árrokból

jutalomúl fizettetni, még pedig a' köz társaság-
nak kasszájából.

Juliusnak 16-dik napján tartatott gyűlésben, *Burdegala* városának, és *Wimpfen* Generálnak *Custine* Generálhoz küldetett levelei olvastattanak fel. Az elsőben arra serkentik a' *Burdegali* Előjárók *Custine* Generált, hogy ő a' hazának külső ellenségei ellen úgy viselje magát, mint egy jó hazafiát, és okos 's erős hadi vezért illet, ők pedig az alatt 80 ezer emberrel Páris alá fognak menni, a' nemzet meg sértetett julsainak vissza szerzésekre. — A' másodikban, arra kérte *Wimpfen* Generál *Custinét*, hogy vele égyütt tartson, és igyekezzen a' Fr. köz társaságba bétsűszott anarchiát le rontani, és a' *Jacobinusok*nak telhetetlen indulattyaikat meg zabolázni. — Mind kettőre felelt *Custine* Generál, mint illet patriotához, és adott válaszáinak mássát is meg küldötte a' N. Gyűlésnek, *Lésaez* által rendkívül való kedveséget szerzett magának. *Burdegalia* hamar meg változtatta gondolkodásának módját, mivel éppen ezen napi ülésben olvastatott fel levele, mellyben jelenti az új constitutió iránt való jó indulattyt, és a' N. Gyűléshez való hajlandóságát. Ugyan ezen ülésben olvastatott fel a' nemzet képviselőinek laistroma is, a' melly szerint 632 vóltanak jelen, 63 küldettettek ide 's tova commiúsióba 59-re ment a' jelen nem lévőknek számok, kik közül némelleyek engedelemmel mentenek hazájokba, némelleyek el szöktenek, némelleyek pedig tömlöztbe sütik a' makkot.

Más nap ismét azoknak az osztályoknak leveleik vétettek elől, mellyek a' Májusnak 31-ik, és Juniusnak 2 dik napján esett történeteket jóvá hagyták, és az új constitutiónak bé vételére való hajlandóságokat és készséget ki jelentették. Ellenben ollyatén osztályokról is említést tett *Lacroix*, a' mellyek holmi hazug híreknek, nevezetesen a' Párisi ispotályban uralkodó méltelyes nyavalyaknak ki terjedése által akarják az Országnak lakosait a' jelenvaló hólnapnak 10

napján tartattandó inneptől, akarják el rettenteni és el vonni. Mellyhez képest leg ottan azt végezte a' N. Gyűlés, hogy Párisnak polgári előjárói hitelles orvosok által vizsgáltsák meg az ispotályokban fekvő betegeket, 's az az ottan divattyában lévő nyavalyáknak nemét, és ezeknek bizonyág tételeik mellett, tennék azokat nyomtatás által közönségesekké. Rendkívül való örömmel olvastott fel e' napon az *Euvri* osztályokba küldetett nemzeti biztosoknak leveleik, mellyben arról tettenek jelentést, hogy minekutánna az ottan lévő béketelen, és a' N. Gyűléstől el hajlott lakosokat a' patriota katonák meg verték, és a' *Calvadosi* osztályba kergették volna, az egész *Euvri* osztály örömmel fogadta el őket, örömmel vetette magát a' N. Gyűlés hatalma alá, és hogy már is gyűlést tartott az új constitúciónak bé vétele iránt, és mingyárt 40 ezer embert igirt a' patriota seregeknek öregbitésekre. Ezen osztály engedetlenségének és el pártolásának leg főbb oka vólt *Büzot*, egyg azok közül a' nemzeti képviselők közül, a' kik Juniushnak második napján meg fogadtattak; ahoz képest ez a' végezés hozattatott *Lacroix* javaslására, hogy az ő, t. i. *Büzot* háza, a' földig rontattafson le, és annak pufzta helyén illetén írású oszlop emeltettelsen fel: *Itt lakott a' gonosz és istentelen Büzot, a' ki őszve esküdött a' Frantzia nemzetnek romlására.* Egyfzersmiud az is mingyárt meg határozottatott, hogy az *Euvri* osztály meg térésének emlékezetére, és meg inneplésére, hat szegény sorsú leányok házasításának ki a' közönséges társaságnak költségén.

Elegyes Tudósítások.

A' Frantzia linea truppok, az az, rendes és álló seregek, (*constans militia*) rendkívül való örömeket mutatták Moguntziának fel adattatásán, és a' bástyákra ki álván, ekként kiáltoztanak:

Vivent les princes allemands, az az, éljenek a' német fejedelmek! Sokan a' Moguntziai klúbisták között Fr. katona köntösbe öltözve akartak velek égyütt onnan ki menni; hanem a' lakosok által újjal mutattatván ki, vízliza vitének a' német seregek által. — Minteggy 100 ra megyen már azoknak számok, a' kik meg fogattatván, fogságra hányattak. Ezeknek tulajdonítják a' lakosok Moguntziáuk és annak szép vidékének el pusztítását.

Koránt sem rontatott úgy öszve Moguntzia városa, a' mint némellyek elejénten hírleltették. Kevés házak károsítottak meg, leg többet szenvedtek a' templomok és klastromok. A' lakosok között is keveset öltének meg a' bé repült ágyú és tüzes golyóbisok, leg többet vert agyon a' Dominicanusok templomának le omlott boltozattya. A' városnak útjai reménységen kívül olly tiszták, mint voltak az ostromlás előtt. — A' ki költözteknek hátra maradtott vagyonjaikból kevés veszett el. Közönségesen azt vallyák a' Moguntziai lakosok, hogy ők sokkal többet szenvedtek a' klúbistáktól, mint a' Fr. őrizettől, és éppen ez mostani ellenek fel gerjedett haragjoknak és bosszúságoknak leg főbb oka.

Magános, de bizonyos tudósításból tudjuk, hogy *Majlandban* három el változtatott köntösbeu útzott Fr. ministerek fogattattanak el, a' kiknél 3 millió forint, és drága kövek 's portékák találtattanak. Úgy hallatik, hogy Konstantzinápolyba szándékoztak menni, és azokkal a' Divánnak tagjait akarták meg vesztegetni.

A' miről tegnap előtt tsak gyanakodtunk, most már tsalhatatlanúl tudjuk, t. i. hogy *Valenciennes* e' mostan folyó hólnapnak 1-ső napján fel adatattott *Koburg* hertzegnek, de mitsoda fel tételekkel, még most nem tudjuk, nem sokára ezekről is bizonyosabbat írhatunk.

Doc. Decsy Sámue.